

Štátny vzdelávací program pre základné vzdelávanie

Príloha

Vymedzenie gramotnosti a ich gradačná postupnosť

Metakognícia

<p>Charakteristika metakognície</p> <ul style="list-style-type: none"> - reflektovať procesy myslenia a stratégie učenia, - uvedomovať si vlastný proces premýšľania a poznávania, - zlepšiť spôsobilosť riešiť problémy a kriticky myslieť, - dosahovať nezávislosť v učení, - samostatne regulovať svoje učenie, - dosahovať dlhodobý študijný úspech, - prispôbiť prístupy k učeniu na základe silných a slabých kognitívnych stránok a osobných preferencií. 	<p>Na konci 3. ročníka žiak dokáže pomenovať svoje silné a slabé stránky v myslení a popísať oblasti, v ktorých sa potrebuje zlepšovať. Pozná základné stratégie učenia sa, vykonávania úloh a riešenia problémov s pomocou učiteľa a používa jednoduché stratégie na zapamätanie a usporiadanie informácií.</p>	<p>Na konci 5. ročníka žiak prejavuje vyššiu mieru porozumenia svojim silným stránkam v myslení, ako aj oblastiam, v ktorých sa potrebuje rozvíjať. Reflektuje na svoj úspech/neúspech pri riešení úloh a dosahovaní cieľov, využíva možnosť vybrať si a uplatňovať vhodné základné stratégie učenia sa podľa vhodnosti a vlastných preferencií a upravuje ich podľa účinnosti. Žiak dokáže tvoriť jednoduchý plán či postup pre splnenie úlohy, na základnej úrovni monitoruje a hodnotí svoj pokrok v učení a dokáže identifikovať, čo sa z úlohy či nejakého zážitku naučil.</p>	<p>Na konci 9. ročníka žiak s väčšou mierou samostatnosti na základe spätnej väzby a sebareflexie zdokonaľuje svoje povedomie a chápanie silných stránok a priestoru pre rozvoj. Identifikuje a ovplyvňuje okolnosti, ktoré mu učenie a rozvoj uľahčujú aj sťažujú. Prijíma informované rozhodnutia v aplikácii rôznych stratégií učenia a kriticky monitoruje a optimalizuje svoj progres tak počas, ako aj po riešení úloh či dosahovaní cieľov. Samostatne, ako aj v spolupráci s inými tvorí, prispôbuje a vyhodnocuje postupy riešenia a identifikuje a aplikuje vhodné nástroje a techniky na usporiadanie a správu informácií.</p>
--	---	--	--

Charakter

<p>Charakteristika rozvoja charakteru</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovať vlastný charakter, rozvážnosť a prosociálnosť, - prispievať k školskej kultúre a étosu, - zvnútorňiť charakterové dispozície (cnosti) a hodnoty , - napodobňovať dobré charakterové správanie učiteľov a spolupracovať 	<p>Na konci 3. ročníka je žiak schopný identifikovať základné morálne emócie, primerane veku sústredene uvažovať nad etickými témami a zamýšľať sa nad príbehmi, v ktorých ľudia prekonávajú samých seba. Dokáže klásť otázky bez zahanbenia, rešpektovať rozdielne názory a vysloviť svoj názor pred druhými.</p>	<p>Na konci 5. ročníka je žiak schopný reflektovať príčiny svojich morálnych emócií a využívať základné techniky na ich reguláciu a vnímať prínos osobností so silným morálnym charakterom. Identifikuje protichodné informácie a priznáva si chyby aj bez vyzvania učiteľom. Vie vysloviť svoj názor pred skupinou aj bez výzvy učiteľa, vychádza zo svojej</p>	<p>Na konci 9. ročníka je žiak schopný identifikovať rozličné odtiene morálnych emócií, konať podľa vnútornej motivácie a uvažovať nad svojím miestom a poslaním vo svete. Vie kriticky posúdiť informácie, nachádzať tvorivé riešenia problémov, pri debate štruktúrovať argumenty. Dokáže obhájiť svoj názor, vytrvá v dobrom konaní aj v anonymnom</p>
--	---	---	--

<p>s nimi,</p> <ul style="list-style-type: none"> - začleniť rozvoj charakteru do vlastného vzdelávania, - uvedomiť si význam šťastného, naplneného života a príspevok k spravodlivej a solidárnej spoločnosti, - nadobudnúť osobnostné morálne črty, ktoré ovplyvňujú správanie a motiváciu. 	<p>Žiak na základnej úrovni rozumie významu odvahy, pravdy a zodpovednosti, dokáže vytrvať v snahe pri neúspechu. Vie identifikovať dobré vlastnosti blízkych ľudí, vyjadrovať uznanie, prejavovať starostlivosť, kooperovať v skupine a rozhodovať sa s ohľadom na dôsledky svojich činov.</p>	<p>zóny komfortu, zaujíma sa o potreby druhých a koná dobročinne. Dbá o rozvoj svojho talentu, identifikuje a reguluje prekážky, ktoré mu bránia v uskutočňovaní dobrého rozhodnutia. Rešpektuje odlišné názory, prispieva k tvorbe pravidiel a dodržiava ich. Rozlišuje dobré a zlé konanie v rôznych kontextoch a zvažuje dôsledky svojich činov. Pri rozhodovaní zohľadňuje situáciu, ciele a využíva čestné prostriedky, koná zodpovedne a s ohľadom na spoločné dobro.</p>	<p>prostredí a stanovuje si ambiciózne ciele. Je schopný prijať a spracovať zmeny, uplatňuje sebadisciplínu a efektívne začleňuje spätnú väzbu do dosahovania dobročinných cieľov. Prejavuje empatiu, koná s láskavosťou a odpúšťa. Vo vzťahu k spoločenským rozhodnutiam zdôvodňuje svoju pozíciu, koná čestne a eticky. Dbá na spoločenstvo, solidaritu a sebakontrolu, stáva sa vzorom pre druhých.</p>
--	---	---	--

Doménové gramotnosti

Jazyková a komunikačná gramotnosť

Charakteristika gramotnosti	Postojový rámec	Obsahový rámec	Procesuálny rámec
<ul style="list-style-type: none"> - porozumieť, vyjadriť a interpretovať fakty, pojmy, emócie a názory hovoreným a písaným jazykom, využívajúc aj vizuálne, audiovizuálne a digitálne materiály v rôznych kontextoch, - efektívne a rešpektujúco komunikovať, a to vhodným a tvorivým spôsobom. 	<ul style="list-style-type: none"> - vytvárať pozitívny vzťah k jazyku ako k individuálnej, spoločenskej, národnej a kultúrnej hodnote, - porozumieť jazykovej a kultúrnej rozmanitosti, - vytváranie pozitívneho vzťahu k čítaniu, - rešpektovať používateľov iných jazykov a príslušníkov iných národov a etnických skupín, 	<ul style="list-style-type: none"> - získať a rozvíjať komunikačné spôsobilosti v rámci recepcie, produkcie a interakcie s oporou o potrebné jazykové znalosti, - porozumieť rôznym žánrom počúvaného a čítaného textu, s dôrazom na rozvíjanie spôsobilostí vyhodnotiť a využiť získané informácie, - tvoriť rôzne žánre hovoreného a písaného textu a kultivovať verbálne 	<ul style="list-style-type: none"> - osvojovať si stratégie komunikačnej interakcie, porozumenia a tvorenia textu, uplatňovať ich v rôznych komunikačných, vzdelávacích a sebarozvojových kontextoch, - monitorovať a sebaregulovať používanie jazyka (uplatňovanie metakognitívnych procesov), - osvojovať si efektívne stratégie učenia sa jazyka,

	<ul style="list-style-type: none"> - vytvárať a upevňovať pozitívny vzťah k učeniu sa jazykov, - posilňovať autonómnosť pri jazykovom rozvoji. 	<ul style="list-style-type: none"> a neverbálne vyjadrovanie, - efektívne komunikovať myšlienky, emócie, potreby a názory, rešpektovať komunikačného partnera a uplatňovať sociokultúrne zvyklosti. 	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjať kritické myslenie a argumentačné zručnosti pri používaní jazyka a pri komunikačných činnostiach.
<p>Postupnosť rozvíjania jazykovej a komunikačnej gramotnosti je konkretizovaná v rámci troch podoblastí: vyučovanie prvého jazyka, vyučovanie slovenského jazyka ako druhého jazyka, vyučovanie cudzích jazykov.</p>			
<p>Vo vyučovaní prvého jazyka sa rozvíjanie jazykovej a komunikačnej gramotnosti osobitne zameriava na postupné osvojovanie čitateľskej a pisateľskej gramotnosti spolu s rozvíjaním dialogickej komunikácie, aktívneho počúvania a tvorenia hovoreného prejavu.</p>	<p>Na konci 3. ročníka má žiak osvojené základy čítania a písania. Dokáže viesť jednoduchý dialóg a vyjadrovať myšlienky a svoje prežívanie hovorenou a písanou formou. Dokáže porozumieť počúvaným a čítaným vecným a literárnym textom na úrovni explicitných významov a vyvodzovať z nich základné implicitné významy. Kládie otázky k obsahu textu a sleduje vlastné porozumenie.</p>	<p>Na konci 5. ročníka žiak dokáže viesť dialóg sociálne a vecne primeraným spôsobom, vie si pripraviť a predniesť primeraný hovorený prejav, vie vytvoriť písaný a obrazovo-písaný text. Vyjadruje svoj názor a podopiera ho argumentmi. Dokáže porozumieť súvislým, nesúvislým, obrazovo-písaným a primeraným digitálnym textom. Vo vecných a literárnych textoch identifikuje explicitné informácie a vyvodzuje z nich základné a prehlbujúce implicitné informácie. Používa základné stratégie porozumenia textu a posudzuje mieru vlastného porozumenia.</p>	<p>Na konci 9. ročníka žiak dokáže aktívne vstupovať do hovorenej a písanej komunikačnej interakcie, uplatňuje pritom tvorivosť a efektívnu spoluprácu. Dokáže objasňovať problémy v súvislých hovorených, písaných, obrazovo-hovorených a obrazovo-písaných textoch a svoje názory podopiera argumentmi. Dokáže spracovať a vyhodnotiť informácie z rôznych informačných zdrojov a médií, uplatňuje pritom kritické myslenie a schopnosť riešiť problémy. Uplatňuje stratégie tvorenia a porozumenia textu a reguluje vlastnú komunikačnú činnosť.</p>
<p>Pri osvojení si slovenského jazyka ako druhého jazyka sa vychádza z princípu opory o prvý jazyk. Vo vyučovaní sa rozvíjanie jazykovej a komunikačnej gramotnosti osobitne zameriava na rozvíjanie čitateľskej a pisateľskej gramotnosti osvojenej v prvom jazyku.</p>	<p>Na konci 3. ročníka dokáže žiak pochopiť a používať bežné, jednoduché pokyny a pozdravy, orientovať sa v primeraných obrazovo-písaných textoch, porozumieť sa v rámci vybraných tematických okruhov a v každodenných praktických situáciách. Dokáže viesť jedno-</p>	<p>Na konci 5. ročníka dokáže žiak globálne porozumieť veku primeraným počúvaným a čítaným súvislým textom a kratším literárnym ukážkam. Vie sa orientovať v nesúvislých, obrazovo-písaných a primeraných digitálnych textoch, dokáže identifikovať v texte explicitné informácie. Vie ústne a písomne</p>	<p>Na konci 9. ročníka žiak aplikuje nadobudnuté vedomosti s dôrazom na odlišnosti od prvého jazyka. Dokáže aplikovať osvojené jazykové prostriedky, jednoduchým spôsobom opísať problém, vyjadriť a obhájiť svoj názor a podopierať ho argumentmi. Dokáže samostatne čítať s porozumením veku primerané</p>

	<p>duchý dialóg, odpovedať na otázky primerane situácii a aplikovať jednoduché informácie získané z ostatných vzdelávacích oblastí. Vie čítať a odpisovať krátke texty zložené z jednoduchých rozvitých viet.</p>	<p>vyjadriť myšlienky a názory v rôznych komunikačných situáciách. Dokáže konštruktívne komunikovať a sformulovať jednoduchý ústny a písomný prejav o prebraných témach.</p>	<p>vecné a literárne texty, prerozprávať ich so zachovaním časovej a príčinnej postupnosti. Dokáže analyticky vyhodnocovať čítaný a počúvaný text, vyhľadať v texte explicitne a implicitne vyjadrené informácie a usporiadať ich podľa významu a dôležitosti, veku primerane kriticky posúdiť pravdivosť a spoľahlivosť informácií a ich zmysluplné využitie. Žiak uplatňuje tvorivosť pri riešení úloh, problémov a projektov, využíva jazyk na efektívnu spoluprácu a nenásilnú komunikáciu v kolektíve.</p>
<p>Vo vyučovaní cudzích jazykov sa budovanie jazykovej a komunikačnej gramotnosti zakladá na postupnom rozvíjaní komunikačných jazykových činností: recepcie (počúvanie a čítanie s porozumením), produkcie (ústny a písomný prejav) a interakcie (ústna a písomná interakcia).</p> <p>V prvom cudzom jazyku žiak postupuje od najnižšej úrovne pred-A1 na konci prvého cyklu až po komunikačnú úroveň A2 na konci tretieho cyklu. V druhom cudzom jazyku dosiahne komunikačnú úroveň A1 na konci tretieho cyklu.</p>	<p>Na konci 3. ročníka žiak vníma nové zvuky, slová a informácie, ktoré mu cudzí jazyk prináša a je motivovaný k jeho ďalšiemu objavovaniu. Rozumie krátkym pokynom a jednoduchým vetám s vizuálnou podporou. Na základe poskytnutého vzoru používa veľmi jednoduché slovné spojenia, dokáže písomne reprodukovať krátke vety.</p>	<p>Na konci 5. ročníka žiak rozumie bežným jednoduchým hovoreným a písaným textom. Formuluje jednoduché otázky a dokáže na ne odpovedať. Dokáže podať základné informácie o sebe a svojom okolí, opísať osoby, predmety aj jednoduché aktivity. Dokáže napísať jednoduché, krátke texty. Používa základné stratégie komunikácie, aby dokázal jednoducho komunikovať. Žiak si začína uvedomovať dôležitosť učenia sa cudzích jazykov pre svoj ďalší rozvoj a vnímať jazykovú a kultúrnu rozmanitosť spoločnosti.</p>	<p>Na konci 9. ročníka sa žiak dokáže prostredníctvom jednoduchého jazyka porozprávať s rovesníkmi, učiteľmi alebo inými ľuďmi o bežných témach. Dokáže sledovať dej príbehu a zachytiť konkrétne informácie z primerane náročného počúvaného alebo čítaného textu, dokáže napísať jednoduché súvislé texty a uplatňovať kritické myslenie pri práci s informáciami. Zapája sa do komunikačných situácií, v ktorých využíva vhodné stratégie, spracováva informácie, jednoducho vyjadruje vlastné myšlienky a názory na rôzne témy. Je schopný identifikovať odlišnosti a prieniky medzi vlastnou kultúrou a kultúrami iných národností a krajín. Uvedomuje si význam cudzích jazykov pre praktický život a je schopný reflektovať proces vlastného učenia sa.</p>

Matematická gramotnosť			
<p>Charakteristika gramotnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozoznať matematickú podstatu problémov a riešiť ich pomocou matematiky, - kriticky uvažovať a logicky zdôvodňovať, - porozumieť a vyjadriť podstatu problému, diskutovať o probléme, navrhnúť stratégiu riešenia problému, riešiť problém pomocou nástrojov matematiky a interpretovať riešenie problému, - stanoviť/vysvetliť podmienky alebo hranice platnosti výsledkov a záverov - riešiť životné potreby jednotlivca ako konštruktívneho, zainteresovaného a reflektujúceho člena spoločnosti. <p>Úroveň matematickej gramotnosti je závislá od úrovne osvojenia si matematického obsahu a úrovne zvládnutia matematických praktík, ktoré zahŕňajú matematické modelovanie, prácu s matematickými reprezentáciami a používanie matematického jazyka.</p>	<p>Postojový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápať úlohu a význam matematiky pre jednotlivca a spoločnosť, - chápať význam komunikácie a spolupráce pri riešení problémov, - uvedomovať si vlastný matematický potenciál a pociťovať potrebu zvyšovať vlastnú matematickú pripravenosť, - vnímať chybu ako dôležitú súčasť učenia sa, zvládať emócie súvisiace s úspešnosťou, prípadne neúspešnosťou pri riešení problémov, - mať skúsenosť s vplyvom počiatočných podmienok na zvolenú metódu a výsledky - prejavíť kreativitu v riešení problémov, myslieť strategicky a oceňovať konštruktívne prístupy riešenia problémov. 	<p>Obsahový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientovať sa v matematických pojmoch, vzťahoch a postupoch v obsahových oblastiach matematiky (čísla a operácie; závislosti, vzťahy a narábanie s údajmi; geometria), - využívať matematické praktiky (matematické reprezentácie; modelovanie; jazyk, komunikáciu a argumentáciu) pri riešení problémov, - riešiť matematické problémy, ktoré podporujú principiálne a koncepčné pochopenie, rozvoj zručností a návykov mysle, efektívne pracovať s chybou ako dôležitou súčasťou riešenia problémov a navrhovať eliminačné postupy, - zrozumiteľne a konštruktívne prezentovať návrhy stratégií a riešenie problémov. 	<p>Procesuálny rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - kriticky myslieť, konceptualizovať, zovšeobecňovať a využívať - používať metódy vytvárania matematických poznatkov a rozumieť systému skúmania v matematike, - využívať skúsenosti z riešenia matematických úloh v rámci zúčastnenej a produktívnej participácie v spoločnosti.

	<p>Na konci 3. ročníka žiak rozoznáva jednoduché matematické situácie v explicitných situáciách a známych kontextoch, interpretuje ich a používa priame logické úsudky pri ich riešení. Pozná elementárne matematické pojmy, objavuje jednoduché vzťahy medzi nimi, rozumie a rutinne používa základné algoritmy a postupy. Pri riešení úloh využíva jednoduché spôsoby znázornenia, dokáže ich vysvetliť, používa jednoduché matematické symboly a diskutuje o použitých metódach riešenia úloh.</p>	<p>Na konci 5. ročníka žiak rieši náročnejšie konkrétne matematické situácie vyžadujúce procesy rozhodovania a uvažovania o jednoduchých obmedzeniach alebo predpokladoch. Pozná a používa rozšírený matematický pojmový aparát, aplikuje rozšírené matematické nástroje a postupy na riešenie a interpretáciu problémov. Samostatne navrhuje, tvorí a používa jednoduché matematické modely, vyhodnocuje jednoduché stratégie riešenia úloh. Objavuje jednoduché súvislosti, vie ich interpretovať a zdôvodniť.</p>	<p>Na konci 9. ročníka žiak interpretuje a rieši zložitejšie problémy, identifikuje obmedzenia a špecifikuje predpoklady. Pozná a používa matematický pojmový aparát na pokročilej úrovni, aplikuje pokročilé matematické nástroje a zložitejšie postupy. Využíva a vyhodnocuje rôzne, aj neštandardné, stratégie riešenia úloh. Pri zdôvodňovaní tvorí príklady a kontra-príklady. Aktívne a plynulo využíva v komunikácii matematický jazyk a pri riešení a interpretácii úloh rutinne narába so symbolickými reprezentáciami.</p>
Informatická gramotnosť			
<p>Charakteristika gramotnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - riešiť každodenné informatické problémy a situácie - disponovať primeraným informatickým aparátom, - navrhovať riešenia informatických problémov, - kriticky uvažovať a argumentovať, - využívať vhodné reprezentácie, formálny jazyk a informatické nástroje na dosiahnutie cieľa. 	<p>Postojový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmysluplne vyberať a používať vhodné nástroje na dosiahnutie cieľov, - korektne argumentovať a prezentovať výsledky riešenia v kontexte pôvodného problému, - bezpečne pracovať v digitálnom prostredí. 	<p>Obsahový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - na primeranej úrovni, zodpovedajúcej svojim potrebám a schopnostiam, rozumieť informatickým pojmom, vzťahom a procesom. 	<p>Procesuálny rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - analyzovať a porozumieť jednoduchým problémom z reálnych situácií a navrhovať postupy a vhodné nástroje na ich riešenie, - interpretovať vhodné modely, štruktúry a reprezentácie údajov, stavov a procesov, - tvoriť jednoduché predpoklady, zdôvodňovať, optimalizovať a kriticky posudzovať riešenia informatických problémov, vyvodzovať dôsledky, vrátane identifikácie a opravy chýb, - rozumieť, interpretovať, vytvárať a zapisovať vzťahy, návody na riešenie daného problému pomocou konštrukcií formálneho jazyka, - používať digitálne technológie.

	<p>Na konci 3. ročníka žiak pozná jednoduché princípy a koncepty informatiky, vrátane elementárnej logiky, jednoduchej reprezentácie údajov, na úrovni propedeutiky dokáže prakticky vytvoriť počítačové programy, vie zvoliť a použiť primerané nástroje na úpravu údajov rôznych typov, pre vytváranie a ladenie elementárnych programov a pre prácu s webovými stránkami.</p>	<p>Na konci 5. ročníka žiak pozná základné princípy a koncepty informatiky vrátane logiky a reprezentácie údajov, dokáže prakticky zostaviť program s konštrukciami a konceptami primeranými jeho veku, analyzovať problémy, používať a posudzovať digitálne technológie, bezpečne sa pohybovať v digitálnom prostredí.</p>	<p>Na konci 9. ročníka žiak pozná princípy a koncepty informatiky vrátane abstrakcie, logiky, reprezentácie údajov a programov, dokáže analyzovať problémy z hľadiska digitálnych technológií, má praktické skúsenosti s tvorbou počítačových programov na riešenie problémov, analyticky posudzuje a používa digitálne technológie.</p>
Prírodovedná gramotnosť			
<p>Charakteristika gramotnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - používať prírodovedné (vedecké) poznatky, identifikovať otázky a vyvodzovať dôkazmi podložené závery pre pochopenie a tvorbu rozhodnutí o svete, v ktorom žijeme, prírode a zmenách, ktoré v našom prostredí v dôsledku ľudskej aktivity nastali, - porozumieť princípom objektívneho a systematického skúmania, ako aj úlohe vedy v našej spoločnosti. <p>Prírodovedná gramotnosť pozostáva z troch zložiek: prírodovedných predstáv, prejavov (vedeckého) postoja k realite a spôsobilostí vedeckej práce.</p>	<p>Postojový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - prejavovať záujem o prírodu a javy, ktoré v nej prebiehajú, - prejavovať záujem o prírodné vedy, podporovať výskumné aktivity a mať snahu konať zodpovedne (napríklad vo vzťahu k prírodným zdrojom, životnému prostrediu). 	<p>Obsahový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojiť si súbor prírodovedných poznatkov (pojmov a zovšeobecnení) a ich vzťahov, - poznávať reálne javy a procesy s dominantne činnostným a induktívnym charakterom. 	<p>Procesuálny rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznať nástroje vytvárania a usporiadania informácií o svete okolo nás, - ovládať a využívať typické prírodovedné spôsoby myslenia a pracovných postupov.
	<p>Na konci 3. ročníka žiaci disponujú určitými čiastočne rozvinutými prírodovednými predstavami a v známych situáciách vedia poskytnúť možné vysvetlenia alebo formulovať závery z jednoduchých pozorovaní a riadených jednoduchých výskumných aktivít. Sú schopní jednoduchého uvažovania a vysvetlenia výsledkov vedeckého výskumu či technologického riešenia problémov, pričom sa spoliehajú na empirické poznanie.</p>	<p>Na konci 5. ročníka sú žiaci schopní vybrať fakty a vedomosti potrebné na vysvetlenie javov a použiť jednoduché modely alebo stratégie skúmania. Dokážu vysvetliť prírodovedné pojmy z rôznych vedných oblastí a použiť ich na krátke zdôvodnenia a tvorbu rozhodnutí založených na ich prírodovedných vedomostiach. Dokážu svoje prírodovedné vedomosti využiť aj vysvetliť ostatným.</p>	<p>Na konci 9. ročníka sú žiaci schopní skúmať a následne vhodne prepojiť vedomosti a kritické uvažovanie. S takto rozvinutou prírodovednou gramotnosťou vedia v danej situácii porovnať, vybrať, zhodnotiť primerané vedecké zdôvodnenie a sú schopní sformulovať vysvetlenia vychádzajúce z kritickej analýzy dôkazov a argumentov.</p>

Spoločenskovedná gramotnosť			
<p>Charakteristika gramotnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - prejavovať sa ako samostatné, slobodné a zodpovedné osobnosti, uplatňovať svoje práva a naplňovať svoje povinnosti, - byť vnímavý voči sebe aj voči druhým a krajine, - nadobudnúť pozitívny vzťah k demokratickej spoločnosti a k potrebe udržateľnosti života na Zemi, - prejavovať aktívny postoj k riešeniu aktuálnych výziev a problémov, - uvedomovať si vlastnú identitu v globalizovanom svete, - porozumieť podobným aj odlišným geografickým, historickým, kultúrnym, náboženským, hospodárskym a politickým špecifikám ľudského spoločenstva v rôznych častiach Zeme, - prejavovať rešpekt a ohľaduplnosť voči iným ľuďom, ich kultúram a duchovným hodnotám, - vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe vyvodzovať z nich logicky správne závery, ktoré dokážu argumentačne podložiť a prezentovať. 	<p>Postojový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímať svoju hodnotu, hodnotu druhých a hodnotu krajiny, - kultivovať svoje správanie s rešpektom k sebe i druhým na základe morálnych zásad a uvedomenia si dôsledkov svojho konania, - rozvíjať pozitívny vzťah k demokratickej spoločnosti a k potrebe udržateľnosti života na Zemi, - osvojiť si aktívny postoj k riešeniu aktuálnych výziev a problémov. 	<p>Obsahový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientovať sa v geografických, historických a spoločenskovedných pojmoch, javoch a procesoch, - pozorovať vzťahy medzi ľuďmi a vzťahy medzi človekom a krajinou v súčasnosti aj minulosti, - klasifikovať skúmané javy, udalosti a procesy na základe stanovených kritérií, - rozlišovať fakty, názory a interpretácie, - odhaľovať príčiny a následky vybraných fenoménov. 	<p>Procesuálny rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe, - získavať kvantitatívne a kvalitatívne údaje potrebné pre ciele vlastného bádania, - viesť kultivovanú diskusiu s využitím vecnej argumentácie, - robiť zodpovedné a odôvodnené rozhodnutia na základe kritického posúdenia informácií, - navrhovať prospešné riešenia a podieľať sa na ich realizácii, aj s ohľadom na budúci vývoj, - uplatňovať svoje práva a naplňovať svoje povinnosti.
	<p>Na konci 3. ročníka je žiak schopný elementárne skúmať svoju obec, jej blízke okolie a vzťahy medzi ľuďmi. Žiak pozoruje, porovnáva a zaznamenáva vybrané aspekty fungovania komunity, v ktorej žije. Vie sa orientovať vo svojom okolí a pozná jeho špecifiká. Pozná základné časové intervaly. Je si vedomý, že súčasnosť je výsledkom konania v minulosti. Rešpektuje základné pravidlá spolunažívania a komunikácie. Zaujíma sa o svoje okolie a je ochotný zapájať sa do aktivít na jeho zlepšovanie.</p>	<p>Na konci 5. ročníka má žiak osvojené základy aktívneho občianstva, uvedomuje si svoje práva, povinnosti a zároveň aj možnosti pozitívne ovplyvňovať svet vo svojom bezprostrednom okolí. Vie vysvetliť základné mechanizmy fungovania demokratickej spoločnosti, spolupracovať na riešení výziev a konfliktov. Žiak je schopný poznávať a porovnávať geografické pomery Slovenska a jeho oblastí s využitím rôznych zdrojov informácií. Dokáže poznávať minulosť pomocou práce s jednoduchými historickými prameňmi.</p>	<p>Na konci 9. ročníka je žiak vnímavý voči sebe aj voči druhým a krajine. Má pozitívny vzťah k demokratickej spoločnosti a k potrebe udržateľnosti života na Zemi. Aktívne sa zapája do riešenia výziev a problémov. Uvedomuje si vlastnú identitu v globalizovanom svete. Rozlišuje rôzne geografické, historické, kultúrne, hospodárske a politické špecifiká ľudského spoločenstva na Zemi, čo vedie k rešpektu a ohľaduplnosti voči iným ľuďom a kultúram. Žiak má rozvinutú schopnosť vyhľadávať, analyzovať a interpretovať informácie v rôznej podobe.</p>

Technická a profesijná gramotnosť			
<p>Charakteristika technickej gramotnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - používať, riadiť, hodnotiť a chápať techniku, - pochopiť, čo je technika a technológie, ako fungujú, ako formujú spoločnosť a ako ich formuje spoločnosť, - technicky myslieť a pracovať s technickými zariadeniami a využiť ich vynaliezavosť pri navrhovaní a stavbe vecí a pri riešení praktických problémov, ktoré sú technologického charakteru. - byť spokojný s používaním technických zariadení a technológií, - mať určitý stupeň vedomostí o povahe, správaní, sile a dôsledkoch mnohých aspektov techniky a technológií z perspektívy reálneho sveta. 	<p>Postojový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápať úlohu techniky v spoločnosti (pochopenie rôznych aspektov techniky) z pohľadu ekonomických, sociálnych, estetických a morálnych vzťahov, - reflektovať úlohu techniky v modernej spoločnosti. 	<p>Obsahový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientovať sa v technických pojmoch a procesoch, narábať s technickými prostriedkami, - vymedzovať základné fakty, pojmy a procesy, ktoré reprezentujú techniku. 	<p>Procesuálny rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojiť si princípy navrhovateľských a konštruktérsko-technologických aktivít, ovládať metódy a systém vedeckého skúmania, - poznať bohatú sociálnu skúsenosť s technikou a poznávať ju v autentickom sociálnom a kultúrnom kontexte, vrátane formovania postojov k technike, - kriticky hodnotiť, klásť vlastné otázky, diskutovať a zdieľať vlastné postoje a názory, vrátane analýz vlastných produktov.
<p>Charakteristika profesijnej gramotnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - identifikovať a rozvíjať reálny profesijný cieľ, - poznať svoje silné stránky, - prijať a vyjadriť spätnú väzbu a v procese kariérového plánovania vytvárať konštruktívne rozhodnutia, - mať určitý stupeň vedomostí o kariérových hodnotách, osobnom kariérovom smerovaní a kariérovom plánovaní ako celoživotnom procese. 	<p>Postojový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápať význam kariérových hodnôt v spoločnosti, - realizovať konštruktívne kariérové rozhodnutia. 	<p>Obsahový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientácia v pojmoch a procesoch sveta práce, - vymedzovať základné fakty, pojmy a procesy, ktoré reprezentujú kariérovú výchovu. 	<p>Procesuálny rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojiť si princípy kariérového plánovania, - tvoriť osobné kariérové portfólio, ktoré vychádza zo sebapoznania, je zdrojom sebareflexie a podkladom pre stanovenie cieľov, - kriticky posudzovať svoje zručnosti, talent a schopnosti a cieľavedome ich rozvíjať.

Technická gramotnosť v cykloch	Na konci 3. ročníka žiak v rámci technickej gramotnosti rozlišuje prírodné a technické materiály a pracovné postupy, rieši jednoduché technické otázky na základe poznania elementárnych javov a zákonitostí v technike.	Na konci 5. ročníka žiak v rámci technickej gramotnosti rieši technické úlohy a problémy a prezentuje návrhy riešení, používa jednoduché technické zariadenia v každodennom živote.	Na konci 9. ročníka žiak v rámci technickej gramotnosti pracuje s materiálmi a technológiami na ich opracovanie, využíva technické zariadenia, predmety, je schopný tvorivo a s aplikáciou správnych technických postupov navrhovať, realizovať a vyhodnocovať predmety.
Profesijná gramotnosť v cykloch	Na konci 3. ročníka žiak v rámci profesijnej gramotnosti identifikuje vzájomne súvisiace pracovné činnosti a profesie a pomenúva možnosti využitia nadobudnutých pracovných zručností a návykov v rôznych oblastiach ľudskej činnosti.	Na konci 5. ročníka žiak v rámci profesijnej gramotnosti pozná rôzne profesie a povolania súvisiace s rôznymi odbormi, má predstavu o možnostiach ďalšieho štúdia podľa vlastných záujmov, vytvára osobné kariérové portfólio.	Na konci 9. ročníka žiak v rámci profesijnej gramotnosti pri plánovaní kariéreného smerovania kriticky posudzuje svoje zručnosti, talent a schopnosti a aplikuje základné stratégie a metódy plánovania.
Zdravotná a pohybová gramotnosť			
Charakteristika gramotnosti <ul style="list-style-type: none"> - dosiahnuť úroveň vedomostí, osobných zručností a sebadôvery na zlepšenie osobného zdravia a zdravia ľudí v bezprostrednom okolí zmenou osobného životného štýlu, - efektívne využívať informácie o zdraví a podpore zdravia potrebné pre posilnenie starostlivosti o svoje zdravie, - chápať negatívne vplyvy zdraviu škodlivých látok a mať zdravé stravovacie návyky, 	Postojový rámec <ul style="list-style-type: none"> - chápať dôležitosť pohybu z pohľadu zdravotných, sociálnych, estetických a morálnych vzťahov, - uvedomovať si potrebu sebapoznania a sebareflexie pre vlastný pohybový rozvoj, - chápať význam pravidiel a fair play v športe, - vnímať pohybovú aktivitu ako možnosť trávenia voľného času, - chápať dôležitosť zdravého životného 	Obsahový rámec <ul style="list-style-type: none"> - orientovať sa v pojmoch súvisiacich so športom a olympizmom, - poznať telovýchovnú terminológiu a pravidlá športov, - využívať moderné technológie pre monitorovanie telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti, - poznať charakteristiky správneho držania tela a dopad chybného držania tela na zdravie, - orientovať sa v pojmoch súvisiacich so zdravým životným štýlom a jeho 	Procesuálny rámec <ul style="list-style-type: none"> - ovládať základné pohybové a športové zručnosti, - rozvíjať pohybové schopnosti prostredníctvom vhodných pohybových a športových prostriedkov, - aplikovať telesné cvičenia zamerané na podporu správneho držania tela, - viesť žiakov k zlepšovaniu svojej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti pri zohľadnení osobných dispozícií, - získať vedomosti a zručnosti potrebné

<ul style="list-style-type: none"> - v prípade ohrozenia života alebo zdravia vedieť primerane veku zareagovať a poskytnúť prvú pomoc. 	<p>štýlu ako prostriedku podpory zdravia,</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientovať výchovu žiakov tak, aby viedla k spokojnosti žiakov s vlastným životom. 	<p>obsahovými zložkami,</p> <ul style="list-style-type: none"> - dôraz klásť na vymedzenie základných faktov, pojmov a procesov, ktoré reprezentujú zdravotnú výchovu, - podporovať rozvoj vzájomného rešpektu, solidarity a tolerancie ako súčasti podpory duševného zdravia. 	<p>pre ochranu života a zdravia v krízových situáciách,</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojiť si vedomosti a zručnosti pre poskytnutie prvej pomoci na veku primeranej úrovni, - integrovať postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na vlastnú i celospoločenskú bezpečnosť.
	<p>Na konci 3. ročníka žiak chápe význam pohybu pre svoje zdravie a vníma pohyb ako každodennú súčasť svojho života. Žiak pozná a snaží sa zlepšovať úroveň svojej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Má nadobudnuté základné pohybové zručnosti, ktoré sú predpokladom pre rozvoj pohybovej gramotnosti. Chápe význam pravidiel v športe a snaží sa dodržiavať dohodnuté pravidlá v realizovaných pohybových a športových hrách, ktoré podporia jeho zmysel pre kolektívnosť a spolupatričnosť.</p>	<p>Na konci 5. ročníka žiak má osvojené nové športové zručnosti a dokáže ich aplikovať v pohybových a športových hrách. Vie rozpoznať nebezpečenstvo návykových látok a ich negatívny vplyv na zdravie človeka. Vníma šport ako prostriedok podpory sociálnych zručností a morálneho správania a dokáže primerane veku reagovať v krízových situáciách ohrozujúcich zdravie. Žiak dokáže poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni.</p>	<p>Na konci 9. ročníka žiak pozná a aplikuje pohybové a športové aktivity, ktoré sú prospešné pre jeho zdravie s ohľadom na svoje vlastné dispozície. Vie využívať moderné technológie pre podporu rozvoja svojej telesnej zdatnosti a udržanie svojej zdravej telesnej hmotnosti. Dokáže ohodnotiť svoju úroveň telesnej zdatnosti a navrhnúť vhodný pohybový program pre jej rozvoj. Vie sa orientovať v oblasti športu, identifikovať problémy súvisiace s dopingom a návykovými látkami a ich dopadom na zdravie. Dokáže rozpoznať jednotlivé krízové situácie, adekvátne zareagovať v prípade ohrozenia bezpečnosti zdravia a života, vie využiť nadobudnuté vedomosti a zručnosti pre poskytnutie prvej pomoci.</p>

Umelecká gramotnosť			
<p>Charakteristika gramotnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - schopnosť vnímať, prijímať, chápať, interpretovať a vyjadrovať sa prostredníctvom rôznych druhov a foriem umenia, - vyjadriť autentický vzťah k umeniu, - porozumieť hodnote umenia vo vzťahu k sebe i spoločnosti, - poznávať a poznať artefakty jednotlivých druhov umenia, vyjadrovať sa ich prostriedkami, - prežívať a reagovať na produkty vytvárané na princípoch umeleckej tvorby, - formovať individuálne postoje a hodnotové preferencie v oblasti umenia a kultúry, - aplikovať tvorivosť, ktorá mu umožňuje prenášať umelecké spôsobilosti aj do iných vzdelávacích oblastí, prostredí a kontextov. 	<p>Postojový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - chápať spoločenské poslanie umenia a kultúry, ako súčasti identity a hodnôt každej spoločnosti v kultúrnom aj historickom kontexte, - porozumieť hodnote umenia pre seba aj spoločnosť, prezentovať individuálne postoje a hodnotové preferencie v oblasti umenia a kultúry, - slobodne prejavovať a uplatňovať rozvinutú umeleckú gramotnosť pri napĺňaní osobných kultúrnych potrieb a životných cieľov samostatným zmocňovaním sa rôznych podôb umenia v oblasti produkcie, percepcie, komunikácie, vyjadrovania aj integrácie s inými druhmi umenia, - prejavovať vzťah ku svetovej kultúre, kultúre vlastného národa, regiónu, k tradičným hodnotám vlastnej kultúry a k folklóru, reálny pozitívny vzťah a empatiu k ostatným kultúram a sociálnym skupinám, - uplatňovať tvorivosť pri učení, seba-vyjadrovaní a prezentovaní rôznych podôb umenia. 	<p>Obsahový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznať spôsoby tvorby hudby a výtvarného umenia, ich prezentácie a performancie v individuálnej aj kolektívnej podobe, percepcia, prežívanie, reflexia aj hodnotenie, - orientovať sa v umeleckej tvorbe minulosti i v jej súčasných podobách, v slovenskom aj svetovom kontexte, v umeleckej tvorbe regiónu, etnika, sociálnych skupín, - aplikovať pojmy, javy a vzťahy z oblasti umeleckej tvorby, teórie, histórie a estetiky, - chápať a osvojovať si špecifické vyjadrovacie prostriedky, spôsoby umeleckého vyjadrenia a stvárnenia, médiá, nástroje, techniky, formy, druhy, žánre, štýly, obdobia hudobného a výtvarného umenia, architektúry, dizajnu a audiovizuálneho umenia. 	<p>Procesuálny rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - byť flexibilný, tvorivý, kooperovať, byť empatický, schopný sebareflexie aj zodpovedného konania pri tvorbe, prijímaní, vyjadrovaní a integrácii rôznych druhov umenia vo vlastnej societe aj spoločnosti, - uplatňovať základné spôsobilosti (schopnosti, zručnosti a návyky) oblasti tvorby, prijímania, verbálneho, vizuálneho, pohybového a dramatického vyjadrovania, rôznymi spôsobmi, prístupmi, prejavmi a prezentáciami, - využívať umenie ako prostriedok interkultúrnej komunikácie a vzájomného porozumenia, - objavovanie, experimentovanie, seba-vyjadrovanie a seba-poznávanie prostredníctvom činnostného vyučovania, - vytvárať, prezentovať, reflektovať a integrovať vlastné tvorivé artefakty a produkty v oblasti umeleckej tvorby, kultivovať schopnosť vnímať (počúvať, vidieť) a interpretovať umelecké dielo s porozumením a s citovým zážitkom.

	<p>Na konci 3. ročníka žiak pozná základné umelecké výrazové prostriedky a spontánne reaguje na umelecké podnety sprostredkované učiteľom. Žiak postupne objavuje zákonitosti vzniku a existencie hudobného a výtvarného umenia, elementárne podoby produkcie, percepcie, vyjadrovania a stvárňovania hudby a výtvarného umenia.</p>	<p>Na konci 5. ročníka žiak cieľavedome rozpoznáva možnosti umeleckých výrazových prostriedkov, dokáže ich uplatňovať v reakcii na podnety sprostredkované učiteľom. Zvláda základy gramotnosti, dokáže pomenovať, hudbou a výtvarne vyjadriť, interpretovať a elementárne hodnotiť vlastné prijímanie hudby a výtvarného umenia. Žiak prejavuje tvorivosť, hravosť a otvorenosť k spoznávaniu hudobného a výtvarného umenia, schopnosť uvedomelého vnímania a interpretácie umeleckých prejavov rôznej povahy.</p>	<p>Na konci 9. ročníka žiak uplatňuje rozvinutú gramotnosť, ktorá sa prejavuje ako schopnosť zmysluplnej reakcie prostredníctvom umeleckých výrazových prostriedkov na podnety sprostredkované učiteľom a podnety zvolené samotným žiakom. Žiak prejavuje tvorivosť, otvorenosť spoznávaniu hudobného a výtvarného umenia, sám tvorí, vníma, reflektuje a prezentuje výsledky svojej tvorivej činnosti, analyzuje a hodnotí umelecké artefakty aj vlastné produkty umeleckej povahy, svoje hodnotenie zmysluplne argumentuje.</p>
--	---	--	--

Prierezové gramotnosti

VYMEDZENIE GRAMOTNOSTI	POSTOJOVÝ, OBSAHOVÝ A PROCESUÁLNY RÁMEC GRAMOTNOSTI
<p>Vizuálna gramotnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumieť vizuálnemu jazyku a využívať ho na špecifickú formu komunikácie, a to s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia, - citlivo vnímať vizuálne podnety na úrovni každodennosti, - orientovať sa vo svete vizuality a umenia, - prejavovať estetickú otvorenosť vo vnímaní a prežívaní, - rešpektovať a oceňovať rozmanité kultúrne prejavy. <p>Čitateľská gramotnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumieť rôznym druhom textu, a to na viacerých úrovniach – od explicitných významov cez vyvodzovanie implicitných významov až po kritické hodnotenie textu, - využiť získané informácie na učebné, komunikačné a sebarozvojové ciele, - monitorovať vlastné porozumenie a využívať metakognitívne stratégie, - osvojiť si stratégie porozumenia testu a tvoríť text. 	<p>Postojový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - citlivo a otvorene vnímať vizuálne a textové podnety v každodennom živote, - rešpektovať a oceňovať rozmanité kultúrne prejavy, - reflektovať vlastné prežívanie vo svete vizuality a umenia, - využiť získané informácie z textov a vizuálnych podnetov na sebarozvojové, učebné a komunikačné ciele. <p>Obsahový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumieť vizuálnemu jazyku a rôznym druhom textov od explicitných významov cez vyvodzovanie implicitných významov až po ich kritické hodnotenie. <p>Procesuálny rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívať vizuálny jazyk na komunikáciu s uplatňovaním tvorivého a kritického myslenia, - osvojovať si stratégie porozumenia a tvorenia textu, a tým učenia sa z textu vôbec.
<p>Digitálna gramotnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebaisto, kriticky a zodpovedne využívať digitálne technológie na vzdelávanie, prácu a účasť na dianí v spoločnosti, - vstupovať do interakcií s digitálnymi technológiami - používať informácie a dáta, komunikovať, spolupracovať, používať médiá, - tvoriť digitálny obsah (vrátane programovania), - využívať digitálne technológie bezpečne (vrátane digitálnej pohody a kybernetickej bezpečnosti), - rešpektovať duševné vlastníctvo, - riešiť problémy a kriticky myslieť. 	<p>Postojový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - správať sa eticky a zodpovedne v digitálnom prostredí, - udržiavať a požadovať informačnú a kybernetickú bezpečnosť. <p>Obsahový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhľadávať, hodnotiť a spravovať dáta, informácie a digitálny obsah, - tvoriť digitálny obsah (vrátane programovania), - rozumieť autorskému právu, licencovaniu a duševnému vlastníctvu, ochrane zariadení, osobných dát a súkromia.

	<p>Procesuálny rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - efektívne a bezpečne používať digitálne technológie na riešenie problému alebo na vytvorenie digitálneho obsahu, - komunikovať a spolupracovať pomocou digitálnych technológií, poskytovať informácie a digitálny obsah, využívať digitálne občianstvo, - poznať netiketu a spravovať digitálnu identitu, - tvorivo používať digitálne technológie.
<p>Finančná gramotnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti, - vedieť reagovať na nové osobné udalosti a neustále sa meniace ekonomické prostredie s ohľadom na premenné veličiny, ako sú vek, rodinné zázemie, pracovné uplatnenie, kultúra, či miesto bydliska, - finančne plánovať svoju budúcnosť a efektívne dlhodobo hospodáriť, - analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobnú ekonomickú a finančnú situáciu, - porozumieť princípom fungovania ekonomických vzťahov v spoločnosti. 	<p>Postojový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú ekonomickú a finančnú situáciu jednotlivca a jeho blízkeho okolia a rozumieť ich dôsledkom, - vnímať ekonomické možnosti rôznych skupín ľudí v závislosti od ich socioekonomického postavenia, - reflektovať etický kontext ekonomického správania a rozhodovania jednotlivca v súlade s osobnými a spoločenskými hodnotami a potrebami. <p>Obsahový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznať základné práva a povinnosti v ekonomických a finančných situáciách, - poznať základné princípy súvisiace s hospodárením domácnosti (ľudské hodnoty, záujmy, vzťahy medzi potrebami a hodnotami), - mať základný prehľad o finančných a bankových produktoch a vedieť ich porovnať (aj pomocou online nástrojov), - poznať práva a povinnosti v rôznych socioekonomických jednotkách (rodina, práca, štát), - poznať princípy fungovania ekonomických vzťahov v spoločnosti, - poznať inštitúcie tvoriace finančný systém a ich úlohy a funkcie. <p>Procesuálny rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - analyzovať riziká a príležitosti, ktoré ovplyvňujú ekonomickú a finančnú situáciu jednotlivca a jeho blízkeho okolia, - finančne plánovať svoju budúcnosť a efektívne hospodárenie.

Občianska gramotnosť

- poznať a aktívne využívať stratégie aktívneho občianstva za účelom pozitívnych zmien vo svojich komunitách,
- byť informovaný, rozumieť procesom a vedieť ako uplatňovať občianske práva a povinnosti na miestnej, štátnej, národnej a globálnej úrovni v súlade s ľudskými právami a princípmi demokracie,
- orientovať sa v kultúrno-spoločenských reáliách svojho okolia, nadobudnúť a upevňovať svoju lokálnu a regionálnu identitu, ktorá je oporným bodom kultúrnej identity a predpokladom zdravej formy patriotizmu.

Mediálna gramotnosť

- prejavovať kritický a rozlišujúci postoj k médiám,
- interpretovať informácie a mediálne obsahy,
- eticky a korektne sa mediálne prezentovať,
- odhaľovať manipulatívne techniky a vyrovnávať sa s informačným preťažením a komercializáciou mediálneho prostredia.

Interkultúrna gramotnosť

- rešpektovať a oceňovať rozmanitosť vo svojom okolí,
- citlivo vnímať životnú realitu ľudí z rozmanitých kultúrnych a sociálnych prostredí,
- rozpoznávať a aktívne odmietať diskriminačné správanie.

Postojový rámec

- vnímať vlastnú jedinečnosť ako člena rozmanitých komunít a skupín,
- rešpektovať perspektívu "iných",
- vnímať kultúrne a spoločenské znaky a prvky, ktoré majú rozmanité skupiny spoločné,
- rozvíjať aktívne občianstvo a záujem o svoje okolie,
- precítiť hodnotu spravodlivosti a rovnosti vo vzťahu k sebe, k iným ľuďom a svetu,
- rozvíjať kritický a rozlišujúci postoj k médiám, vrátane sociálnych sietí a reklamy,
- eticky a zodpovedne sa správať v mediálnom prostredí, vrátane sociálnych sietí,
- vedome pracovať s vlastnými stereotypmi a predsudkami,
- rešpektovať a oceňovať rozmanitosť vo svojom okolí,
- citlivo vnímať životnú realitu a potreby ľudí z rozmanitých kultúrnych a sociálnych prostredí,
- vnímať a oceňovať hodnotu kultúrneho dedičstva.

Obsahový rámec

- poznať rôzne stratégie aktívneho občianstva,
- poznať svoje občianske práva a povinnosti na miestnej, štátnej, národnej a globálnej úrovni,
- poznať lokálne a regionálne kultúrno-spoločenské reálie a históriu a ich význam pri budovaní vlastnej kultúrnej identity,
- orientovať sa v ľudských právach a princípoch demokracie a rozpoznávať riziká v ich porušovaní vo vzťahu k životu jednotlivca a celej spoločnosti,
- poznať stratégie rešpektujúcej komunikácie a spolupráce,

	<ul style="list-style-type: none"> - porozumieť významu a fungovaniu médií (vrátane sociálnych sietí) v každodennom živote, - poznať vplyvy a faktory, ktoré spôsobujú nerovnosti v spoločnosti. <p>Procesuálny rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktívne napomáhať pozitívnym zmenám vo svojom okolí, - aktívne presadzovať rovnosť a spravodlivosť s dôrazom na rešpektovanie ľudských práv a uplatňovanie princípov demokracie, - férovo sa správať a nenásilne komunikovať, - vedome predchádzať diskriminačnému a ubližujúcemu správaniu a aktívne odmietať všetky formy diskriminácie, - prispievať k tvorbe inkluzívneho prostredia a uplatňovať princíp rovnosti rešpektujúc sociálne a ekonomické zázemie, zdravotný stav, etnickú, kultúrnu, náboženskú príslušnosť, pôvod, svetonázor, pohlavie, sebavnímanie, identitu alebo iné charakteristiky, - aktívne spoznávať spoločenstvo, v ktorom vyrastá, budovať a udržiavať medziľudské vzťahy v lokálnej komunite naprieč generačným spektrom, - interpretovať informácie a mediálne obsahy a odhaľovať manipulatívne techniky.
<p>Environmentálna gramotnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> - spoznávať jednotlivé zložky životného prostredia, ako aj vzťahy, ktoré medzi nimi prebiehajú, - rozvíjať pozitívny vzťah k životnému prostrediu a zvažovať, ktoré ľudské hodnoty a potreby (ne)prispievajú k ochrane životného prostredia a udržateľnosti, - rozumieť príčinám a dôsledkom konkrétnych environmentálnych problémov, porovnávať a analyzovať ich riešenia, vrátane vlastného konania, - poznať piliere udržateľnosti a uvedomovať si závislosť ľudskej spoločnosti a ekonomiky od životného prostredia, - prebrať zodpovednosť, osobne sa angažovať a spolupracovať v ochrane životného prostredia a presadzovaní udržateľnosti prostredníctvom aktivít primeraných veku. 	<p>Postojový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímať hodnotu prírody a kvalitného životného prostredia vo vzťahu k všetkým formám života na Zemi, - uvedomiť si potrebu starostlivosti o životné prostredie, vrátane prírodného a kultúrneho dedičstva a verejného priestoru a zaujať k nim aktívny postoj, - zvažovať dôsledky svojho konania na udržateľnosť a kultivovať proenvironmentálne správanie s rešpektom pre rovnosť a spravodlivosť pre súčasné a budúce generácie. <p>Obsahový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumieť základným princípom fungovania prírodných zložiek životného prostredia a vzťahov medzi nimi - od lokálnej po globálnu úroveň,

	<ul style="list-style-type: none"> - identifikovať, ako konanie jednotlivca a spoločnosti ovplyvňuje fungovanie prírody – od lokálnej po globálnu úroveň, - poznať svoje občianske práva a povinnosti ako aj vlastný potenciál pri ochrane a tvorbe životného prostredia a v presadzovaní udržateľnosti, - identifikovať environmentálne problémy a konflikty vo svojom okolí a vo svete, porozumieť ich príčinám a dôsledkom, poznať príklady riešenia, analyzovať ich a navrhovať riešenia v rámci svojho konania. <p>Procesuálny rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojiť si a aplikovať základné pravidlá, zručnosti a návyky pre správanie sa v prírode, - zohľadňovať environmentálne aspekty v každodennom rozhodovaní a správať sa ako environmentálne uvedomelý spotrebiteľ, - angažovať sa v prospech ochrany životného prostredia a udržateľnosti ako jednotlivej a v spolupráci s druhými na lokálnej a globálnej úrovni, - navrhovať, realizovať a hodnotiť úspešnosť veku primeraných environmentálnych aktivít.
<p>Sociálna a emocionálna gramotnosť</p> <ul style="list-style-type: none"> - prejavovať emocionálnu odolnosť, empatiu a sebauvedomenie, - rozvíjať schopnosť spolupracovať, efektívne komunikovať a riešiť konflikty, - bezpečným spôsobom prejavovať a regulovať svoje emócie, prejavovať porozumenie a pomáhať iným pri prežívaní ich emócií s prihliadnutím na uvedomenie si vlastných kapacít, - plánovať svoju krátkodobú a dlhodobú budúcnosť v súlade so svojim rozvíjateľným potenciálom, potrebami a hranicami, prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú životné smerovanie jednotlivca a jeho blízkeho okolia, - vnímať vlastné (emocionálne) prežívanie ako rovnocenné s prežívaním iných, - asertívne ale ohľaduplne obhajovať a dosahovať svoje ciele v komunikácii, - efektívne spolupracovať v homogénnych ako aj rozmanitých tímoch, predchádzať konfliktom, reálne konflikty riešiť nenásilnými spôsobmi, 	<p>Postojový rámec</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvedomovať si emócie ako súčasť vlastného prežívania a potrebu ich identifikácie a vhodného vyjadrovania, - prejavovať záujem o prežívanie druhých ľudí, - uvedomovať si vlastný rozvíjateľný potenciál a potrebu plánovania budúcnosti, - oceňovať otvorenú rešpektujúcu komunikáciu, predchádzanie konfliktom a v prípade ich vzniku hľadať konštruktívne a nenásilné spôsoby riešenia, - uvedomovať si potrebu sebaopoznávania a sebareflexie pre vlastný rozvoj a rast, - konať zodpovedne s ohľadom na práva a slobody iných, - utvárať si svoju identitu a osobnú integritu vo vzťahu k hodnotovým princípom, aj témam intimity a sexuality, - rešpektovať rozmanitosť druhých.

- definovať vlastné hodnoty vo vzťahoch a konať zodpovedne rešpektujúc práva a slobody iných,
- utvárať svoju osobnú integritu a identitu vo vzťahu k hodnotovým princípom, aj k témam intimity a sexuality,
- analyzovať riziká a príležitosti a prijímať zodpovedné rozhodnutia, ktoré ovplyvňujú osobný život, vzťahy a zdravie,
- rozlišovať rôzne druhy vzťahov, rôzne prejavy správania v nich, utvárať ich a s rešpektom k sebe a iným v nich fungovať.

Obsahový rámec

- identifikovať a vyjadrovať emócie;
- hodnotiť silné a slabé stránky osobnosti a možnosti vlastného sebarozvoja, sebauplatňovania a osobnostného rastu,
- rozpoznávať stratégie asertívnej a rešpektujúcej komunikácie, konštruktívneho riešenia konfliktov,
- analyzovať chyby a postupy riešení,
- poznať rozmanité spôsoby učenia sa a získavania informácií,
- integrovať spoločenské a vlastné hodnoty do vzťahov k sebe a druhým aj v otázkach osobnej integrity, intimity a sexuality.

Procesuálny rámec

- rozpoznávať emócie a vyjadrovať ich v rozličných situáciách u seba a iných,
- uplatňovať stratégie ochrany, pomoci a podpory osobnej integrity a integrity druhých,
- plánovať vlastnú budúcnosť,
- počúvať a zohľadňovať názory a potreby druhých, hľadať a rešpektovať konsenzus, konštruktívne riešenie problémov,
- rešpektovať súhlas a nesúhlas druhých,
- aplikovať rôzne postupy pri samostatnom učení sa a prekonávaní prekážok,
- formulovať argumenty v diskusiách, identifikovať rozpor či nekonzistentnosť v analýzach,
- rozpoznávať a vyhodnocovať alternatívne riešenia rôznych prístupov a postupov pri riešení problémov.